

WAT 'ANDEREN DOEN

Uit de regionale historische bladen

Baerne, het tijdschrift van de gelijknamige historische kring begint het december-nummer (jg. 16, nr. 4, december 1992) met een somber bericht. De kring, gehuisvest in de kelder van het gemeentehuis, moet daar weg omdat er een nieuw gemeentehuis wordt gebouwd.

De zes jaar jongere zuster van Vincent van Gogh, Elisabeth heeft 43 jaar in Baarn gewoond en is daar ook in 1936 gestorven en begraven. Zij schreef in 1910 een boek met persoonlijke herinneringen aan haar broer. Omstreeks die tijd, 20 jaren na zijn overlijden, begonnen de musea en de gevestigde kunstbelangen te beseffen welk groot kunstenaar Vincent van Gogh geweest was.

Een speurtocht naar de herkomst van de colonnade in het Canton Park voert al vrij spoedig naar de Watergraafsmeer. Een uitvoerig geïllustreerd artikel beschrijft hoe de in 1629 drooggelegde Watergraafsmeer werd opgekocht door net rijk geworden Amsterdammers, wier kinderen en kleinkinderen er buitenplaatsen en lusthoven begonnen te stichten. Een van de mooiste buitenplaatsen werd Rozenburg, waar in 1750 de thans in Baarn vertoevende colonnade werd geplaatst. Het artikel beschrijft niet alleen de opkomst van dit lusthof, maar ook de toch wat treurige verpaupering. In 1914 werd Rozenburg door de gemeente Amsterdam aangekocht voor uitbreiding van de Oosterbegraafplaats. De Baarnaar August Janssen haalde de colonnade een jaar later naar zijn 'overtuin', het latere Canton Park.

Het winternummer van *Van Zoys tot Soest*, het tijdschrift van de Historische Vereniging Soest (Jg. 13, nr. 3, winter 92-93) duikt langs verschillende wegen de historie in. De Grote Kerk van Soest en de daarin hangende wapenborden leiden tot een artikel over de familie Van Muijlwijk. Van een andere kerk, die van de Parochie van de H. Familie, zijn het de klokken die centraal staan in een tweede artikel. Niet een kerk maar een pastorie is het onderwerp van een derde artikel. Het gaat om een uitvoerige beschrijving met

bouwkundige details van het huis Kerkpad ZZ 43. Van een ander huis werd in een vierde artikel de historie nagegaan: de boerderij eveneens gelegen aan het Kerkpad, maar aan de Noordzijde met als nummer 37. Aan deze boerderij werd in 1728 de naam van de familie Van Logtensteijn verbonden. Van kerken en huizen naar de straat is maar een kleine stap en vandaar naar straatverlichting een nog kleinere. Mede aan de hand van notulen van B&W vergaderingen werd nagegaan hoe zich in Soest de straatverlichting heeft ontwikkeld.

In een vaste rubriek in het *tijdschrift van de Historische Kring Eemnes* zijn oude Eemnessers aan het woord. In het laatste nummer (jg. 14, nr. 4, december 1992) verhaalt Martje Scherpenzeel over haar familie en vooral over haar vader Hendrik. Diens leven als boerenarbeider in de polder was zwaar en arm maar, zo blijkt uit het interview en de vele foto's, niet ongelukkig. Vader Hendrik stierf in 1945 op de leeftijd van 79 jaar.

De genealogische rubriek is gewijd aan het geslacht Frantsen, een Eemnesser schippersfamilie die oorspronkelijk afkomstig is uit Zwartsluis. In de rubriek 'Wie doet er mee' berichten individuele leden van de Kring over hun onderzoek en andere activiteiten. Vrijwel alles heeft betrekking op Eemnes. Een greep uit de onderwerpen: de geschiedenis van het amateurtoneel, idem van de Rabo-bank, de familie Luijf, de familie Groen, het armenboek, de klederdrachten, de bidprentjes, de Pauselijke Zouaven, de veldwachters. In Eemnes lijkt alles overhoop gehaald te gaan worden! Zonder meer een actieve Kring!

Veldwachters zijn ook onderwerp van een artikel in het *tijdschrift van de Historische Kring Breukelen* (jg. 7, nr. 4, december 1992). De in 1827 benoemde Jan Bleumink had in Kockengen aanzienlijk meer te doen dan de huidige politieagent. Hij had toezicht op de nachtwachten, was deurwaarder, trad op als bode van gemeente en van polders en had ook nog de verantwoordelijkheid voor de openbare orde.

Het blad vervolgt een reeks van artikelen over de gevolgen voor Breukelen van de aanleg van het Merwedekanaal. In dit nummer gaat het over de gevolgen voor de Poeldijk, de huidige Stationsweg. Andere artikelen gaan over de pont over het kanaal bij Nieuwer Ter Aa en over het 100 jaar geleden opgerichte Breukelse Zwembad, gelegen "in de bermsloot van het Merwedekanaal". Rond 1725 woonde in Breukelen een paar jaar Jacob Campo Weijerman. De belangstelling voor deze geduchte satirische schrijver heeft zelfs tot een stichting geleid die Weijerman en zijn werk aan de vergetelheid wil ontrukken. De voorzitter van de Breukelse Kring, de ook bij ons in Hilversum bekende dr. Arie Manten, wijst in een artikel op de verwoestende invloed van pestepidemieën op de toenmalige samenlevingen. Als men rekening houdt met de tijdspannen waarin deze epidemische golven voorkwamen, zijn veel historische gebeurtenissen tijdens die perioden beter te begrijpen.

Het tijdschrift van de *Historische Kring Loosdrecht* (jg. 20, nr. 91, februari 1993) opent met een terugblik op de vereniging van jonge dochters 'Bidt en werkt', die in 1923 werd opgericht. Op een fraaie groepsfoto kijken de toenmalige teenagers de lezer streng en rechtzinnig in de ogen. Voor het evenwicht drukt HKL elders in het nummer een foto af van de gereformeerde jongelingsvereniging 'Eben Haëzer in 1936. Ook daar kan er geen lachje af.

Wie zich weleens ergert aan het wollige taalgebruik van de hedendaagse politici zal smullen van de weesmeesters-affaire. Op 10 februari 1899 boog de Loosdrechtse raad zich over de vraag of de weesmeesters werken voor de gemeente of voor de Hervormde Kerk en de scheldpartijen waren niet van de lucht. Het Anti-Revolutionaire Weekblad 'De Twee Provinciën' zou later spreken over een "ontstuijminge vergadering, die veel geleet op de in Frankrijk gehouden vergaderingen".

AvdS

Pas op krijgt Loosdrechts zusje

Met het doel om historisch waardevolle panden en dorpsgezichten te behouden en waar nodig te restaureren is in Loosdrecht een stichting opgericht. De onmiddellijke aanleiding voor de oprichting was de noodzaak om wat te doen aan de kapel op het landgoed Eikenrode. Maar al direct werd besloten om de stichting onder de naam Historisch Goed Loosdrecht een bredere en algemene taakstelling te geven. Hilversum, Pas op heeft de oprichters daarbij voor ogen gestaan.

Er heeft zich een bestuur gevormd onder voorzitterschap van de heer A. Doets, waarin ook architect P.D. van Vliet zitting heeft. Donaties van minimaal f 25,- per jaar zijn in deze oprichtingsfase bijzonder welkom: Rabo 30.46.28.476 ten name van de Stichting Historisch Goed Loosdrecht.

Vanuit Hilversum wil Eigen Perk de gemeente Loosdrecht graag met dit initiatief feliciteren.

AvdS